
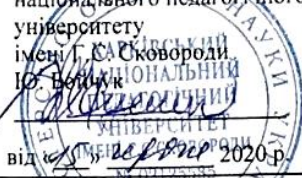

УХВАЛЕНО вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди протокол № 3 від «12»<u>червня</u> 2020 року		Система управління якістю ХНПУ імені Г.С. Сковороди ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Організація бізнесу	ЗАТВЕРДЖЕНО В.о. ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Ю. Войчук від «12» <u>червня</u> 2020 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Організація бізнесу

(назва навчальної дисципліни)

рівня вищої освіти Першого (бакалаврського)
(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 051 Економіка
(код і назва спеціальності)

освітня програма Економіка, управління та право
(шифр і назва)

Шифр за навчальним планом ЦДВВС 1.38

Харків – 2020 рік

Розробники програми: В. Сідельнікова кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри економічної теорії, фінансів
і обліку

Рецензенти: Л. Радченко кандидат економічних
наук, професор кафедри економічної теорії,
фінансів і обліку ХНПУ імені Г.С. Сковороди
А. Дергоусова кандидат економічних наук,
доцент кафедри маркетингу УкрДУЗТ

Обговорено та рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету
протокол № 10 від «10» червня 2020 року

Голова ради (В.О. Процевський)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено центром ліцензування, акредитації і контролю якості освіти

Директор (І. Єсьман)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Пояснювальна записка

Програма *вибіркової* навчальної дисципліни *Організація бізнесу* складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань *05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка*.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація бізнесу» є: сформувати у студентів комплекс знань з основ ведення сучасного бізнесу; допомогти майбутньому фахівцю оволодіти інструментарієм прийняття ефективних господарських рішень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Організація бізнесу» є вивчення суті та форм ведення бізнесу в сучасних умовах господарювання, принципів вибору певного виду підприємницької діяльності; оволодіння новітніми управлінськими підходами та застосування сучасних науково-технічних досягнень в процесі ведення бізнесу; опанування інструментарієм прийняття ефективних господарських рішень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються **програмні компетентності**:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області професійної діяльності.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8. Здатність до креативного та критичного мислення.

ЗК 9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 11. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ФК 4. Здатність описувати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних та прикладних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

ФК 6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ФК 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології обробки даних для вирішення економічних завдань, здійснення аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

ФК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері регулювання економічних та соціально-трудова відносин.

ФК 10. Навички використання сучасних джерел економічної, фінансової, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

ФК 11. Здатність використовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування економічних рішень.

ФК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

Передумови вивчення дисципліни: «Економіка, бізнес, економічне мислення», «Політекономія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Регіональна економіка», «Підприємницька діяльність», «Психологія», «Економіка підприємства».

Результати навчання за дисципліною

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких **програмових результатів навчання**:

ПРН 1. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН 2. Демонструвати стійке розуміння принципів економічної науки, особливостей функціонування економічних систем.

ПРН 3. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 4. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 6. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 11. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 12. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 13. Вміти працювати як самостійно, так і в команді.

ПРН 14. Розуміти та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН 19. Демонструвати вміння абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 20. Набути навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним і самокритичним.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити, ЄКТС 90 годин.

2. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Модуль 1. Сутність та особливості сучасного ринку як бізнес-середовища

Тема 1.1. Поняття сучасного бізнесу. Ринок і конкуренція в системі бізнесу.

Поняття сучасного бізнесу, його цілі та функції. Система сучасного бізнесу на макrorівні. Ринок як середовище та сфера діяльності бізнесу. Основні моделі сучасного ринку. Конкуренція в системі бізнесу. Типи поведінки бізнесмена у конкурентному середовищі. Роль антимонопольного законодавства в розвитку економіки.

Тема 1.2. Умови розвитку та принципи організації бізнесу в Україні.

Історичні передумови підприємництва в Україні. Законодавче врегулювання ведення бізнесу в Україні. Пошук ідеї бізнесу та умови його створення. Створення початкового капіталу у бізнесі та його використання. Якість підприємця. Фізичні та юридичні особи, їх відмінність та особливості функціонування. Великий, середній і малий бізнес. Роль антимонопольного законодавства в розвитку економіки. Легальний і тіньовий бізнес. Поняття комерційної і некомерційної організації.

Тема 1.3. Реєстрація підприємств різних форм власності.

Підприємство як основа архітектури бізнесу. Види підприємств в Україні. Особливості створення підприємств різних форм власності. Вимоги до статутного фонду. Порядок реєстрації підприємств в Україні. Установчі та реєстраційні документи. Резервування найменування підприємства. Вимоги до складу засновників у різних організаційних формах підприємств. Вартість реєстрації юридичних та фізичних осіб. Особливості реєстрації акціонерних товариств, товариства з обмеженою відповідальністю, приватних підприємств, командитних товариств тощо. Внесення змін до установчих документів.

Тема 1.4. Ліцензування та патентування діяльності.

Поняття ліцензії та ліцензування. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Законодавче врегулювання ліцензування. Порядок отримання ліцензії. Вартість ліцензій по різних видах економічної діяльності. Поняття патентування. Особливості та порядок придбання патенту у видавничій сфері. Продовження патенту та порядок його скасування. Короткотерміновий патент. Вартість патентів по видах діяльності.

Тема 1.5. Організація фінансового забезпечення бізнесу.

Власні, позикові та залучені джерела фінансування підприємницької діяльності. Кредитування підприємств різних форм власності. Види кредитів. Банківське кредитування. Принципи та умови кредитування. Вимоги до документів, необхідних для отримання кредиту. Вартість залучених та запозичених коштів. Особливості забезпечення. Фінансування бізнесу за рахунок власних коштів. Лізинг обладнання як альтернатива кредиту. Венчурне фінансування: сутність, особливості та можливість отримання.

Тема 1.6. Інноваційно-інвестиційна діяльність фірми.

Необхідність інноваційного підприємництва і його особливості в Україні. Іноваційна діяльність фірми в ринковому середовищі. Джерела інвестування. Базові принципи інвестування. Інноваційна стратегія фірми в умовах конкуренції. Проектний аналіз інвестицій в нову техніку і технологію.

Модуль 2. Основи ведення бізнесу та етика бізнесу.

Тема 2.1. Організація інфраструктури бізнесу.

Елементи інфраструктури бізнесу. Організація банківської інфраструктури бізнесу. Біржова інфраструктура в бізнесі. Митна система в інфраструктурі бізнесу. Податкова система в інфраструктурі бізнесу. Система арбітражу в інфраструктурі бізнесу.

Тема 2.2. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємстві.

Сутність та основні поняття договірних взаємовідносин. Сутність і структура договорів. Організація ціноутворення при укладанні угод в бізнесі. Особливості окремих видів договорів. Зміст контракту купівлі-продажу.

Тема 2.3. Організація захисту комерційної таємниці.

Внутрішні і зовнішні шахрайства. Внутрішні та зовнішні забезпечення безпеки бізнесу. Боротьба недобросовісною конкуренцією. Закони безпеки. Організація системи безпеки. Поняття підприємницької таємниці. Предмет та об'єкти комерційної таємниці. Законодавче врегулювання. Урахування в договірних відносинах. Порядок її розголошення та нагляд за дотриманням. Відповідальність за розголошення таємниці.

Тема 2.4. Страхування та управління ризиками в бізнесі

Визначення ризику у бізнесі. Види ризиків. Види і особливості економічних, політичних, комерційних, інвестиційних і виробничих ризиків. Способи зменшення ризиків для бізнесу. Страхування від втрат у бізнесі. Франчайзинг і лізинг як способи зниження ризиків.

Тема 2.5. Соціальна та етична відповідальність бізнесу.

Соціальна відповідальність як складова сучасної моделі бізнесу. Еволюція концепції соціальної відповідальності бізнесу. Соціальна відповідальність як елемент корпоративної репутації. Етичний кодекс бізнесу. Види і функції етичних кодексів. Поняття іміджу організації та формування привабливого іміджу. Діловий протокол. Ділові подарунки.

Тема 2.6. Державне регулювання бізнесу – основний фактор впливу держави на економічні процеси.

Необхідність та сутність державного регулювання бізнесу. Методи державного впливу на бізнес. Вплив системи оподаткування на підприємницьку діяльність. Кредитно-грошова політика держави та її вплив на розвиток підприємництва. Державна політика в сфері інвестиційної діяльності як фактор впливу на підприємницьку діяльність.

3. Засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять (включає, в тому числі, перевірку якості підготовки завдань, які винесені на самостійне вивчення та виконання) і має на меті перевірку рівня підготовленості студента. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є: усні опитування на семінарських заняттях; участь в обговоренні питань на семінарах; виконання рефератів, виступи тощо.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

5. Рекомендовані джерела

Базові:

1. Аналітична економіка та макроекономічна політика: Навчальний посібник для студентів спеціальності «Економіка» / За редакцією академіка І.Ф. Прокопенка. – Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. – 416 с.
2. Варналій З. С. Основи підприємництва: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. і доп.– К.: Знання-Прес, 2003. – 286 с.
3. Курс мікроекономіки. Навчальний посібник для студентів спеціальностей «Економіка», «Облік і оподаткування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Підприємство, торгівля та біржова діяльність» / За ред. С.І. Архієреєва. – Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2019. – 156 с.
4. Мочерний С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. – К.: Академія, 2001. – 280 с.

Допоміжна:

1. Климко О. Ковалко А. Власна справа: Навч.-метод. посіб. – К.: Юніверс, 2001. – 108 с.
2. Онищенко Т. Приватний підприємець / Т. Онищенко, Ю. Рудяк. – 4-те вид., переробл. і доп. – Х.: Фактор, 2002. – 496 с.
3. Основи економічної теорії. Навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти неекономічних спеціальностей/ За заг. ред. акад. І.Ф. Прокопенка – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2015. – 258 с.
4. Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємство: стратегія, організація, ефективність: Навч. посіб. – К.: Вид-во КНЕУ, 1998. — 352 с.
5. Пріоритетні напрями розвитку національної економіки України в контексті глобалізаційних викликів. Монографія. – ХНПУ імені Г.С. Сковороди; за заг. ред. І.Ф. Прокопенка. – Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2018. – 196 с.
6. Пунько Б. М. Основи підприємницької діяльності (практичні аспекти): Навч. посіб. – Л., 1997. – 130 с.
7. Савченко Е., Семенченко Ж., Пирожено О. Приватне підприємство: запитання та відповіді. – 5-те вид., переробл. і доп. – Х.: Фактор, 2003. – 128 с.
8. Сизоненко В. О. Сучасне підприємство: Довідник. – К.: Знання Прес, 2003. – 380 с.
9. Соціально-економічні умови інноваційного розвитку національної економіки України. Монографія [І.Ф. Прокопенко, Л.П. Радченко, І.В. Сідельнікова, О.В. Олійник, Н.В. Шиловцева та ін.] / За заг. ред. акад. І.Ф. Прокопенка. – Харків: Видавець Іванченко І.С., 2015. – 207 с.

6. Додаткові ресурси

1. Закон України «Про підприємство» // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12>
2. Господарський кодекс України // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

3. Закон України «Про обмеження монополізму і недопущення недобросовісної конкуренції у підприємницькій діяльності» // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2132-12>

4. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1775-14>

5. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва в Україні» // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2063-14>

6. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>